

УДК 061.236.6:32(477) (043.2)

Мануліц Я.

Національний авіаційний університет, Київ

РОЛЬ МАСОНСТВА У РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ

Мета дослідження: розкрити основоположні принципи масонства. Дослідити появу та розвиток масонів в Україні та з'ясувати їхню роль у формуванні української національної ідеї. Актуальність роботи полягає у новому погляді на проблему масонства в Україні, яке під впливом масової свідомості обросло суперечливими уявленнями та навіть, свого роду, міфами.

До теми масонства в Україні зверталися такі дослідники як С. Єфремов, відомий український культурно-політичний і державний діяч, який у праці “Масонство на Україні” детально описує історію появи “всесвітнього братства” серед українців. Т. Яблунівська дослідила історію та історіографію масонства в Україні XIX – XX ст, у статті “Масонство в Україні та його вплив на соціально-політичні процеси (1900-1920 рр.)” вивчає явище “політизованого масонства” перед приходом радянської влади. О. Крижановська у праці “Таємні організації: масонський рух в Україні” досліджує історію таємних товариств та вивчає історію руху “вільних мулярів” в Україні середини XVIII – початку XXI ст.

Масонство являє собою систему окремих груп (лож) чисельністю 40-50 осіб, об'єднаних територіально, які засновуються Великою Ложою, що слугує для них материнською. Філософія масонства заснована на вірі в Бога як у «Великого Будівельника (Архітектора) Всесвіту».

Масонство в Україні зародилось в кінці XVIII ст. В умовах бездержавності і під впливом російських та польських масонів, утворились перші ложі в Україні. Виключно українськими ложами були полтавська “Любові до Істини” та київська «Об'єднаних Слов'ян», що мали на меті «служити завданням українського громадського руху». Ці ложі переслідували різні цілі: перша прагнула автономії для України, друга – федерації слов'янських народів та входження «Малоросії» до складу Росії і розчинитися в ній. На думку О. Крижановської українські масони були одноставними у боротьбі проти більшовиків, хоч і зазнали поразки. Пізніше масонство в Україні почало відроджуватися у 1989 року.

У процесі дослідження було встановлено, що метою перших масонів в Україні, які відстоювали польські та російські ідеї, були політичні завдання, що стримували розвиток української національної думки. І лише «корінні» українські масони сприяли виходу українців на слов'янську, а згодом і світову міжнародну арену у питанні національної ідеї.

Науковий керівник: Сенчило Н.О., канд. філол. наук